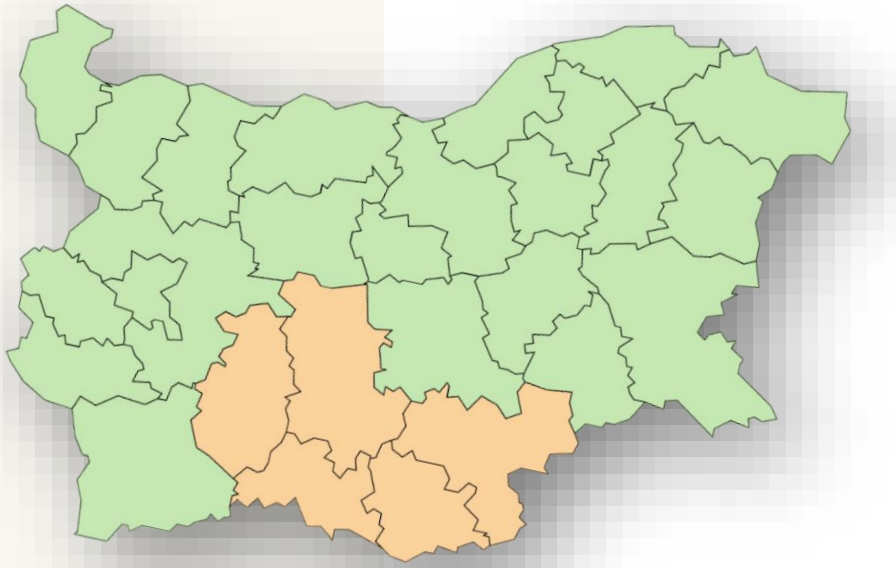
Съфинансирано от Европейския съюз

Регионален съвет за развитие на Южен централен регион

Концепция за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ)

№ **BG16FFPR003-2.003-0002**

„НАСЪРЧАВАНЕ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТ СМОЛЯН“

Общ размер на БФП: 36 110 000 лв.

Водещ партньор/Кандидат: Община Смолян

Партньори: Община Доспат
Община Баните
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
Фондация „Разпространение на знание и социални дейности - Авицена“

Място на изпълнение:
Община Смолян
Община Доспат
Община Баните
Община Пловдив

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на регионите“

1. Мерки за енергийна ефективност и устойчиво обновяване на многофамилни жилищни сгради на територията на Община Баните

Дейността включва мерки за енергийна ефективност и устойчиво обновяване на многофамилни жилищни сгради в Община Баните на следните сгради:

- ✓ Блок Д-2, с. Баните, ул. Стефан Стамболов №11, РЗП - 1662,28 кв. м.
- ✓ Блок Д-1, с. Баните, ул. Стефан Стамболов №9, РЗП - 1986,57 кв. м.;
- ✓ Блок Д-1, с. Загражден, община Баните, ул. 22 септември №29, РЗП - 1542,08 кв. м..

2. Мерки за енергийна ефективност и устойчиво обновяване на многофамилни жилищни сгради на територията на Община Доспат

- ✓ Блок Д1, гр. Доспат, ул. Капитан Петко Войвода №1, РЗП - 2298,20 кв. м.;
- ✓ Блок Д3, гр. Доспат, ул. “Кавал Тепе” №3, РЗП на блока е 2923,40 кв. м..

Обща стойност на инвестициите:

Община Баните - 2 500 000 лв.
Община Доспат - 2 000 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на регионите“

Планирани дейности:

• **Инженеринг** - изготвяне на работни проекти в съответствие с обследванията за енергийна ефективност, изпълнение на предписаните мерки за енергийна ефективност и конструктивно укрепване, както и изпълнение на авторски надзор;
• **Изпълнение на мерки за енергийна ефективност:**
- топлоизолация на подове, външни стени, ремонт и изолация на покриви;
- подмяна на стара дограма;
- енергийно ефективни осветителни тела в общите части;
- внедряване на системи за автоматизация и управление на енергийните потоци;
- възстановяване на засегнати строителни елементи в общите части.
• **Прилагане на допълнителни задължителни мерки, съгл. техническото обследване**:
- конструктивно и/или сеизмично укрепване;
- подобряване на достъпността на средата за хора с увреждания;
- изпълнение на противопожарни мерки;
• **Упражняване на независим строителен надзор и оценка за съответствие;**
• **Изпълнение на мерки за публичност и комуникация;**
• **Управление на проекта**.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на регионите“

3. Подобряване на достъпа до образование на територията на Община Смолян

- Основен ремонт на **Детска градина "Слънце", гр. Смолян** - сграда и дворно пространство с РЗП 3307 кв.м., доставка на оборудване и обзавеждане;
- Основен ремонт на **ОУ "Стою Шишков", кв. Устово, гр. Смолян** - сграда и дворно пространство с РЗП 5920 кв.м., доставка на оборудване и обзавеждане.

В рамките на мярката се предвиждат следните дейности:
- Извършване на ремонт на сградите;
- Внедряване на мерки за енергийна ефективност;
- Създаване на достъпна среда;
- Благоустрояване и озеленяване на дворните пространства;
- Физкултурни салони, площадки за игра и спортни площадки;
- Мерки за публичност;
- Организация и управление.

Обща стойност на инвестициите: 7 500 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на регионите“

4. Изграждане на Център по инженерни технологии и киберсигурност в ПУ „Паисий Хилендарски

Основна цел на инвестицията е създаването на Център по инженерни технологии и киберсигурност в гр. Пловдив.

Предвижда се изграждане и обзавеждане на изцяло нова (нулево енергийна) сграда на собствен терен на университета, разположена в непосредствена близост до съществуващата Нова сграда на ПУ.

Новата сграда ще бъде мултифункционален център, включващ: специализирани изследователски лаборатории (AI, киберсигурност, интелигентни системи, зелена и кръгова икономика) и споделени зони за иновации, където екипи от студенти и преподаватели ще разработват съвместни проекти.

Предвидени са мерки за зелена градска инфраструктура – външни еко-креативни пространства, изградени от екоматериали, соларно захранване на зарядни устройства в беседките и на алейното осветление.

Обща стойност на инвестициите: 7 000 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на регионите“

Основен фокус в инвестицията в Центъра по технологии е създаването на лаборатория по киберсигурност и изкуствен интелект.

Ще бъде осигурен достъп за студентите от Филиал Смолян чрез дигитални и хибридни модели. Чрез високоскоростна VPN връзка и специализиран облачен интерфейс, студентите от Смолян ще могат да използват изчислителния капацитет и платформите на лабораторията – да стартират симулации, моделиране и програмиране в среда за AI и киберсигурност, независимо от физическото си местоположение.

Ще бъде разработена виртуална версия на лабораторията, включваща:
- Обучителни платформи с интерактивни модули;
- Видео демонстрации и дистанционни лабораторни сесии;
- Сценарии за киберзаплахи и AI симулации в реално време;
- Контрол на софтуерни тестови среди от разстояние.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на регионите“

5. Подобряване на достъпа до социални услуги на територията на Област Смолян за удовлетворение на потребностите на населението на цялата страна

- Създаване на **2 нови интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа** за лица с потребност от постоянни медицински грижи:
  - за пълнолетни лица с трайни увреждания - 15 места;
  - за възрастни хора в невъзможност от самообслужване - 15 места;

Предвижда се ремонт и обновяване на бившето ученическо общежитие в кв. Райково, Смолян с РЗП 3042 кв.м. (цялостно обновяване и ЕСМ на сградата, обзавеждане и оборудване, облагородяване на двора. *Двете услуги ще бъдат в отделни помещения с отделни входове*.

- Създаване на **нова услуга за осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация** - 12 бр. – ремонт на съществуваща сграда - бивш професионален учебен център в кв. Устово, Смолян с РЗП- 820 кв.м. (цялостно обновяване и ЕСМ, обзавеждане и оборудване за предоставяне на подслон, вкл. медицински кабинет, облагородяване на двора);
- Създаване на **нова услуга за осигуряване на подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие и лица - жертви на трафик** - 10 бр. - бивше училище в Смолян с РЗП - 2314,65 м2 (цялостно обновяване и ЕСМ на използваната част от сградата, обзавеждане и оборудване за предоставяне на подслон, вкл. медицински кабинет, облагородяване на двора).

Обща стойност на инвестициите: 8 000 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на регионите“

6. Подобряване на достъп до здравни услуги на територията на Община Смолян за удовлетворяване нуждите на населението в труднодостъпни и отдалечени населени места

- **Ремонт и оборудване на 2 лекарски кабинети/практика - в с. Смилян и с. Могилица** (д-р Снежана Кехайова-Бакърова); с. Смилян - РЗП 97,50 кв.м.; с. Могилица - РЗП 157 кв.м.; предвижда се ремонт (ЕСМ, инсталации, настилки, боядисване и др.) и доставка на оборудване и обзавеждане (медицински кушетка и шкаф, компютърно оборудване, ЕКГ, апарат за кръвно налягане и др.)

- **Ремонт и оборудване на 3 лекарски кабинета/практики - в с. Широка лъка и с. Стойките** (д-р Петър Калфов и д-р Алказар Хаджиматев); с. Широка лъка - РЗП 34,18 кв.м. и РЗП 100,63 кв.м.; с. Стойките - РЗП 32 кв. м.; предвижда се ремонт (ЕСМ, инсталации, настилки, боядисване и др.) и доставка на оборудване и обзавеждане (медицински кушетки и шкафове, компютърно оборудване, ЕКГ, апарати за кръвно налягане и др.);

- **Ремонт и оборудване на лекарски кабинети /практики в с. Търън** (д-р Данчо Гаджалов); РЗП 95 кв.м.; предвижда се ремонт (ЕСМ, инсталации, настилки, боядисване и др.) и доставка на оборудване и обзавеждане (медицинска кушетка и шкаф, компютърно оборудване, ЕКГ, апарати за кръвно налягане и др.).

Обща стойност на инвестициите: 440 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на регионите“

7. Подобряване на достъпа до здравни услуги на територията на Община Баните за удовлетворяване нуждите на населението в труднодостъпни и отдалечени населени места

- Ремонт и оборудване на лекарски кабинет /практика в **с. Заграждeн** (д-р Владимир Бояджиев помощ); обща РЗП 69 кв.м.; предвижда се ремонт (ЕСМ, ВИК инсталация, ел. инсталация, фаянс и теракота, освежаване и боядисване) и доставка на оборудване и обзавеждане (ЕКГ, апарат за кръвно, слушалки, медицинска кушетка, медицински шкаф, бюро и стол).
- Ремонт и оборудване на лекарски кабинет/практика в **с. Давидково** (д-р Владимир Бояджиев); обща РЗП 75 кв.м.; предвижда се ремонт (ЕСМ, ВИК инсталация, ел. инсталация, фаянс и теракота, освежаване и боядисване) и доставка на оборудване и обзавеждане (ЕКГ, апарат за кръвно, слушалки, медицинска кушетка, медицински шкаф, бюро и стол).

Обща стойност на инвестициите: 430 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на регионите“

8. Подобряване на достъп до здравни услуги на територията на Община Доспат за удовлетворяване нуждите на населението в труднодостъпни и отдалечени населени места

- **Ремонт и оборудване на 2 лекарски кабинета/практики в Доспат** (д-р Захаринка Джинсова и д-р Ирена Горова), обща РЗП 85 кв. м.; предвижда се ремонт (ЕСМ, инсталации и оборудване, настилки, боядисване и др.) и закупуване на оборудване и обзавеждане на кабинетите (ЕКГ, апарат за кръвно, слушалки, медицинска кушетка, медицински шкаф, бюро и стол).
- **Ремонт и оборудване на лекарски кабинет /практика в с. Змеица** (д-р Димитър Димитров); обща РЗП 67 кв. м.; предвижда се ремонт (ЕСМ, инсталации и оборудване, настилки, боядисване и др.) и закупуване на оборудване и обзавеждане на кабинетите (ЕКГ, апарат за кръвно, слушалки, медицинска кушетка, медицински шкаф, бюро и стол).

Обща стойност на инвестициите: 360 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Околна среда“

1. Природно-базирани решения за управление на риска от наводнения в Община Смолян

- **Възстановяване на крайречна растителност:**
  - Засаждане на местни дървесни и храстови видове - върба, елша, трепетлика или др. подходящи и характерни видове за района;
  - Поддържане на крайбрежна растителност с висока хидравлична устойчивост;
  - Използване на „живи брегове“ вместо бетонни съоръжения;
  - Възстановяване проводимостта на речното корито в комбинация с други екологосъобразни мерки за защита от наводнения;
  - Възстановяване на естественото състояние на речните корита в зоните от повишен риск от наводнения;
  - Биологично укрепване на бреговете - защита с габиони, затревяване на откосите;
  - Подобряване задържането на водите - възстановяване на естественото състояние на речното корито, на стари меандри, на наводняеми зони и др.;
  - Изграждане на земно-насипни диги/каменно-насипни;
  - В определени участъци прилагане на комбинация на гореизброените допустими дейности със „сива инфраструктура“ - стоманобетонни стени.

Обща стойност на инвестициите: 5 600 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Околна среда“

- **Биотехнически брегозащитни и антиерозионни съоръжения:**
  • Използване на органични и полунатурални материали: геоклетки, кокосови влакна, фашини;
  • Плетове от върбови клони, рогозки и иновативни биоусилващи елементи;
  • Подходящо за участъци в гр. Смолян и селата Смилян, Могилица, Арда, Кошница, Мугла, Стойките, Широка лъка.

- **Възстановяване и опазване на заливни територии:**
  • Създаване на зони за естествено разливане на река Арда и Черна;
  • Възстановяване на водни ретенции около специфични участъци на р. Арда и долината на река Черна;
  • Използване на влажни зони за задържане на високи води.

- **Щадящо почистване на речни легла:**
  • Селективно премахване на опасни дървета, наноси и пречки;
  • Запазване на естествени наносни структури и дървесна растителност;
  • Извършване на дейности след оценка от междуведомствена комисия.

- **Зелена инфраструктура в град Смолян:**
  • Интегриране на дъждовни градини и улици с инфилтрация;
  • Използване на пермеабилни настилки и забавящи оттичането конструкции.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Околна среда“

Приоритетни зони за интервенции:

1. Град Смолян (по р. Черна) - биотехническо брегоукрепване; комбинация със „сива инфраструктура“ - стоманобетонни стени, при доказана необходимост;
2. Река Бяла, ляв приток на р. Черна - възстановяване на заливни зони; биотехническо брегоукрепване; комбинация със „сива инфраструктура“ - стоманобетонни стени, при доказана необходимост;
3. Река Киселчовска, ляв приток на р.Арда - възстановяване на заливни зони; биотехническо брегоукрепване; комбинация със „сива инфраструктура“ - стоманобетонни стени, при доказана необходимост;
4. Долина на р. Арда (Смилян – Арда) - възстановяване на заливни зони; биотехническо брегоукрепване; комбинация със „сива инфраструктура“ - стоманобетонни стени, при доказана необходимост;
5. Реки и дерета преминаващи през селата Могилица, Арда, Кошница, Мугла, Стойките, Широка лъка - възстановяване на заливни зони; биотехническо брегоукрепване; комбинация със „сива инфраструктура“ - стоманобетонни стени, при доказана необходимост.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Околна среда“

2. Мерки за превенция и защита при неблагоприятни геодинамични процеси в Община Доспат

Предвижда се укрепване на свлачище чрез изграждане на подпорна стена в имоти:

- м. Гайтанина, общинска публична собственост, земеделска, с площ 30094 кв. м. и
- м. Гайтанина, общинска публична собственост, урбанизирана - Депо за битови отпадъци (сметище), с площ 13615 кв. м..

Изпълнението на проекта включва следните основни дейности:

- Изграждане на укрепителни съоръжения;
- Изграждане на отводнителни съоръжения за понижаване нивото на подземните води и/или за отвеждане на повърхностни води извън обхвата на свлачището;
- Планировъчни мерки, повърхностна обработка и др. мерки за осигуряване устойчивостта на склона;
- Организация и управление, видимост, прозрачност и комуникация и разработване на документация за възлагане на обществени поръчки.

Обща стойност на инвестициите: 1 000 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“

1. Оборудване на Центъра по инженерни технологии и киберсигурност в гр. Пловдив:

- **Закупуване и внедряване на сървърен клъстер** с графични ускорители (GPU) за изчисления, свързани с машинно обучение, обработка на големи данни (Big Data) и симулации в сферата на изкуствения интелект;
- **Обзавеждане на изследователски лаборатории** по киберсигурност и компютърна криминалистика. Примерно оборудване на лабораториите:
  - Сървърна конфигурация;
  - Работни станции:
  - TV за мониторинг и SOC център/лаборатория:
  - Мрежово оборудване (Firewall, Switches, wireless routers и др.):
  - Специализирано оборудване и софтуер за компютърна криминалистика (digital forensics);
  - AI и ML сървър.
- **Софтуерни лицензи** за симулационни и изследователски среди.

Обща стойност на инвестициите: 580 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“

2. Модернизиране на базата на Физико-технологичненния факултет в гр. Смолян чрез закупуване на специализирана лабораторна апаратура в сферата на киберсигурността, електрониката, микропроцесорната техника и вградените системи, както и други технологии.

Примерно оборудване за лаборатория по микропроцесорна техника и вградени системи:

- Логически анализатори;
- Логически анализатори за обучение в лабораторията;
- Лабораторни захранвания;
- Станции за запояване;
- Микроскопи за проверка на микросхеми;
- Дебъгери и помощни инструменти;
- Тестови системи и комплекти;
- Мултиметри и др. инструменти.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Образование“

1. Допълване на инвестициите в образователната инфраструктура в Община Смолян с мерки за приобщаващо образование

- Дейности по приобщаващо образование, свързани с преодоляване на стереотипи и негативни нагласи:
  - **междуучилищни дейности** - съвместни състезания, игри, празници, фестивали, работилници, обменни визити за осъществяване на интеркултурно образование и за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи, основани на етническа и културна идентичност, вкл. с участието на психолози;
  - **допълнителни обучения по български език и литература** и др. предмети, подпомагащи езиковото ниво на учениците от маргинализираните групи, чийто майчин език не е български, допълнителни обучения за преодоляване на дефицити по учебното съдържание и/или интегрирано - езикови обучения за предотвратяване отпадането от образование, вкл. с участието на психолози;
  - **обучения на педагогически и непедагогически персонал** и др.

- Дейностите ще се изпълняват в:
  - ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, с. Широка лъка, община Смолян;
  - ОУ „Стою Шишков“, гр. Смолян.

Обща стойност на инвестициите: 250 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на човешките ресурси“

1. Допълване на инвестициите в социална инфраструктура по Програма «Развитие на регионите» в Община Смолян с мерки за социално включване

- **Активиране, мотивиране и включване в заетост на неактивни и безработни лица**, подобряване конкурентоспособността на уязвимите групи за участие на пазара на труда чрез обучения и др.:
  - идентифициране на неактивните лица;
  - трудово консултиране и професионално ориентиране, мотивиране за включване на пазара на труда и за регистрация в Дирекция „Бюро по труда“;
  - дейности за преодоляване на липсата на навици, мотивация за работа; включване в обучения за придобиване на квалификация или умения/компетенции;
  - намиране на работа и предоставяне на субсидирана заетост;

Дейностите ще бъдат в подкрепа на потребителите на предвидените за изграждане по ПРР услуги - подслон за лица в кризисна ситуация и подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие, и лица - жертви на трафик.

Обща стойност на инвестициите: 300 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на човешките ресурси“

- **Мерки за активно приобщаване с цел подобряване на пригодността за заетост на лица в неравностойно положение и техните семейства:**
  - посредничество за заетост – помощ при търсене на работа, връзки с работодатели и подготовка за включване в заетост;
  - дейности за достъп до социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, образование и здравеопазване;
  - специализирани подкрепящи мерки на работните места за хората в неравностойно положение – чрез компенсация в случаите на по-ниска производителност на труда, наставник на работното място, психологическа подкрепа и други.

Тези мерки ще бъдат насочени към потребителите на новите услуги:

- резидентна грижа на пълнолетни с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи;
- резидентна грижа на възрастни хора в невъзможност от самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи;
- подслон за лица в кризисна ситуация;
- подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие, и лица - жертви на трафик.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на човешките ресурси“

- **Мерки, насочени към предоставянето на равния и навременен достъп до качествени, устойчиви и достъпни услуги за деца (до 18 г.):**
  - Социални и интегрирани здравно-социални услуги в общността или в домашна среда за деца в уязвимо положение;
    - ✓ реализиране на дейности за превенция на възпроизвеждането на институционалния модел на грижа;
    - ✓ повишаване на качеството и ефективността на услугите за подкрепа на децата и техните семейства.

Дейностите ще бъдат в подкрепа на потребителите на предвидените за изграждане по ПРР услуги - подслон за лица в кризисна ситуация и подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие, и лица - жертви на трафик.

Съфинансирано от Европейския съюз

Инвестиции по Програма „Развитие на човешките ресурси“

2. Насърчаване на заетостта и развитието на умения

- **Мерки за активно приобщаване** с цел подобряване на пригодността за заетост на лица в неравностойно положение:

  - помощ при търсене на работа, връзки с работодатели и подготовка за включване в заетост;
  - придобиване на квалификация, преквалификация.

Тази група от мерки ще бъде насочена към потребителите на предвидените за изграждане по Програма «Развитие на регионите» услуги:

- Нова интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа на пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи;
- Нова интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа на възрастни хора в невъзможност от самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи;
- Нова услуга за осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация;
- Нова услуга за осигуряване на подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие, и лица - жертви на трафик.

Обща стойност на инвестициите: 150 000 лв.

Съфинансирано от Европейския съюз

Резюме на КИТИ

Настоящата концепция обединява 5 партньора, които ще работят за насърчаване устойчивото развитие на Област Смолян чрез подобряване на достъпа до социални, образователни и здравни услуги, енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради и изпълнение на мерки за превенция и управление на риска от измененията на климата на територията на областта.
Създаването на нови услуги и инвестирането в здравна инфраструктура в труднодостъпни и отдалечени населени места е важен аспект от грижата за хората и повишават тяхната активност в социалния и икономическия живот.
Мерките за превенция от наводнения и защита от свлачища ще дадат сигурност на населението и ще подпомогнат местната власт в справянето с климатичните промени.
Участието на ПУ "Паисий Хилендарскии" с дейности по изграждане на Център по инженерни технологии и киберсигурност, който да даде тласък на изследователските дейности и сътрудничеството с бизнеса, ще доведе до задържане на младите хора в региона.
Планираните мерки за подкрепа на уязвимите групи чрез приобщаващо образование, социално включване и мотивиране за включване на пазара на труда, ще надгради инфраструктурните мерки и ще допринесе за тяхната интегрираност.
В настоящата КИТИ са обединени разнообразни по вид и допълващи се интервенции, които ще се изпълняват основно на територията на общините Смолян, Баните и Доспат, за да подобрят социално-икономическата среда в областта.